

NMS
Postboks 226 Sentrum
N-4001 Stavanger

Tlf: 51 51 61 00
info@nms.no

Mva 940 325 501

Det Norske Misjonsselskap har følgende innspill til handlingsplanen om bærekraftsarbeidet i Norge. Det følgende er innspill til konkrete tiltak som kan vurderes i handlingsplanen:

1. Fritak for MVA på brukte varer fra butikk dersom varene er mottatt vederlagsfritt.

I dag er ideelle gjenbruksaktører unntatt fra merverdiavgift iht. merverdiavgiftsloven § 3-12, 1 d, dersom butikkene benytter ulønnet arbeidskraft, og kun selger varer som er mottatt vederlagsfritt. Dette unntaket for loven gir mange veldedige organisasjoner mulighet til å selge brukte varer til en pris som er konkurransedyktig, noe som har gjort det mulig for organisasjonene både å bidra til bærekraftig handel gjennom gjenbruk, og samtidig få et overskudd til sin ideelle virksomhet.

Dette unntaket legger likevel svært store begrensninger på hvordan man som organisasjon kan drive sin virksomhet, blant annet at en ikke kan ha lønnede ansatte i tillegg til de frivillige, eller selge re-designede produkter i tillegg til de brukte og gitte varene, da dette under visse betingelser også vil kunne oppheve mva-unntaket for hele organisasjonen, og utløse mva-plikt på alle varer. Samme problemstilling hindrer også kommersielle aktører å selge varer på samme måte med like vilkår som de ideelle.

Vi foreslår en endring i mva-regelverket som vil åpne muligheten for ideelle gjenbruksaktører til å kunne benytte lønnet arbeidskraft i kombinasjon med frivillighet, samtidig som det gir like konkurransevilkår for ideelle og kommersielle aktører, da vi tror økt gjenbruk på flere arenaer er viktig for en bærekraftig utvikling. Merverdiavgiftsloven § 3-12,1 d gjør i dag salg av varer som er mottatt vederlagsfritt unntatt fra mva. Vi foreslår i stedet at salg av alle brukte varer bør være fritatt for merverdiavgift, på lik linje med f.eks. bøker som er fritatt for merverdiavgift til forbruker. Hensikten er å gjøre det enklere og mer lønnsomt for flere aktører å bidra til gjenbruk.

2. Fritak for betaling på avfallsstasjonene for sortert avfall.

Vi ønsker at ideelle gjenbruksaktører blir likestilt med privatpersoner og får levere avfall på alle gjenvinningsstasjoner i Norge. Da gjenbruksbutikkene bidrar til vesentlig mindre avfall fra husholdninger ved å ta imot brukte varer og selge disse videre, foreslår vi at ideelle gjenbruksbutikker og andre ideelle organisasjoner som bidrar til gjenbruk (f.eks. gjennom loppemarkeder) får levere avfall (ikke salgbare varer) vederlagsfritt.

De fleste varer til gjenbruksbutikkene kommer fra private husholdninger som allerede har betalt renovasjonsavgift til kommunen. Noe av det som leveres til butikkene er ikke salgbart. Dette påfører butikkenes frivillige unødvendig merarbeid med sortering og kasting. Mange av gjenbruksbutikkene tar også imot, sorterer og selger videre mange av varene med størst miljøavtrykk, nemlig klær. Gjenbruksbutikkene utfører et svært samfunnsnyttig arbeid ved å redusere «bruk og kast» og bidrar dermed til at Norge kan nå

sine forpliktelser når det gjelder FNs bærekraftsmål. Da mener vi det er rimelig at ideelle gjenbruksbutikker og andre ideelle organisasjoner som bidrar til gjenbruk får anerkjennelse for dette arbeidet ved at disse får levere gratis det som ikke kan selges gjennom butikkene.

3. Fritak fra arbeidsgiveravgift for ansatte med ansvar for oppfølging og tilrettelegging av frivillighet.

Ideelle organisasjoner drives oftest i svært stor grad av frivillighet. Dette gjelder et bredt spekter av organisasjoner, blant annet ulike miljøorganisasjoner og organisasjoner med fokus på humanitær nødhjelp eller utviklingsarbeid for å nevne noen. Disse bidrar på ulike vis til å nå noen av FNs bærekraftsmål, enten lokalt eller globalt, eller begge deler, og frivilligheten er en avgjørende del av dette. Lovkrav og forventet oppfølging og tilrettelegging for frivilligheten er økende. God tilrettelegging for frivilligheten synes å være avgjørende for å lykkes med rekruttering. Tilrettelegging for frivillighet krever kompetanse og er et stort ansvar. Ikke alt dette kan enkelt overlates til frivillige, det trengs til dels tid, kompetanse og forpliktelse man kun kan forvente gjennom ordinære ansettelsesforhold.

Vi ser at det kan være utfordrende å definere hvilke stillinger som jobber bare med frivillighet og dermed skulle være unntatt fra arbeidsgiveravgift, men dette bør være mulig ut fra et gitt sett med kriterier. Med et slikt bidrag til de ideelle organisasjonene vil disse kunne bruke mer ansattressurser på frivillighet, og dermed øke det frivillige engasjementet, som igjen bidrar til å nå bærekraftsmålene.

Som et konkret eksempel kan nevnes at det per i dag er utfordrende å ha lønnede ressurser i våre gjenbruksbutikker fordi dette vil kunne utløse mva-plikt på alle varer som gjør at varer ikke kan selges med konkurransedyktig pris. Dersom dette løses (ref. pkt 1 over), vil det å kunne benytte lønnede koordineringsressurser i butikkene kunne bety mye for å sikre god overholdelse av gjeldende regler og krav, samt være avgjørende for å sikre rekruttering av frivillige til arbeidet. Dette vil igjen bidra til mer gjenbruk lokalt, og mer penger til blant annet å utrydde fattigdom og utjevne ulikheter globalt.

Fritak fra arbeidsgiveravgift for ansatte som jobber med tilrettelegging for frivillige vil på ulike vis bidra til ringvirkninger som kan skape mer frivillighet i mange ulike ideelle organisasjoner, som igjen bidrar til å nå bærekraftsmålene.